

Oktatási és Kulturális Minisztérium

1055 Budapest

Szalay u. 10/14.

Tisztelt Miniszter Úr!

A kiegészítő kisebbségi oktatás ügyében folytatott vizsgálatom eredményeként az alábbiakat állapítottam meg.

A közoktatási törvény 1999. évi módosítása teremtette meg a kiegészítő kisebbségi oktatás bevezetésének a lehetőségét, mely biztosította az alacsony lélekszámú kisebbségek számára is a nemzetiségi oktatás közoktatási rendszer részeként történő megszervezését. 2004-2005. tanévtől három alacsony létszámú és szórványban élő kisebbség (a lengyel, a görög és a bolgár) országos önkormányzata döntött a kiegészítő kisebbségi oktatás megszervezéséről. A kiegészítő kisebbségi oktatás mind tartalmában, mind időkeretében (heti 5 óra) a nyelvoktató kisebbségi oktatási formának felel meg, ezért a fenntartó országos kisebbségi önkormányzat a nyelvoktató oktatásban részt vevő diákok után igényelhető kiegészítő támogatást (tanulónként 45 eFt) veheti igénybe. Ez az összeg elég is lenne az oktatási forma jellegéhez igazodó megbízási szerződésen alapuló feladatellátás esetén.

A kiegészítő kisebbségi oktatást folytató iskoláknak azonban a közoktatási törvény 38. § (1) bekezdésében megfogalmazottaknak is eleget kell tenniük, mert a közoktatási rendszer részét képező oktatási intézményeknek számítanak. Állandó saját székhellyel, alkalmazotti létszámmal, meghatározott eszközökkel kell rendelkezniük. Az alkalmazotti létszám legalább 70 %-át pedig közalkalmazotti jogviszonyban kell foglalkoztatniuk. Ennek, a három érintett kisebbség országos önkormányzatának elnökei szerint az adott kiegészítő normatívából lehetetlen eleget tenni. Az állandó finanszírozási problémák miatt összesen 506 gyermek (45 bolgár, 204 lengyel, és 257 görög) kisebbségi oktatáshoz való joga került veszélybe. A fenntartók nem tudják kifizetni a közalkalmazottak bérét, a pedagógusok pedig, a lengyel iskola estében munkájuk feladását fontolgatják.

Az OKM egyedi évenkénti támogatással igyekszik kipótolni a kiegészítő kisebbségi oktatás fenntartásához szükséges összeget; a támogatás azonban eseti, a tárca nemzetiségi feladatokra fordítható forrásainak csökkenése esetén esetleges.

A kiegészítő kisebbségi oktatás megszervezése az érintett országos kisebbségi önkormányzat kezdeményezése alapján a megyei önkormányzat kötelező feladata. Amennyiben tehát az országos kisebbségi önkormányzat nem tudja az iskolák fenntartását megoldani, átadhatná azokat megyei fenntartásba. Az oktatás a kisebbségi kulturális autonómia egyik legfontosabb eleme, ezért a fenntartói jog átadása visszalépést jelentene a kisebbségi önkormányzatiság területén.

Álláspontom szerint a jogalkotó a kiegészítő kisebbségi oktatással azon gyermekek kisebbségi oktatáshoz való jogát is el akarta ismerni, akik az adott kisebbségi közösség kis létszáma miatt, helyi szinten 8 fő híján, a települési önkormányzat számára kötelezően megszervezendő más kisebbségi oktatási formákhoz nem juthatnak hozzá. A hatályos rendelkezések alapján elmondható, hogy míg a kiegészítő kisebbségi oktatás formai szinten megszervezhető, a valóságban – megfelelő finanszírozás hiányában – nem fenntartható. Ez a helyzet sérti a jogbiztonság elvét: a jogszabályok egy része deklaratív módon lehetővé tesz egy fajta oktatást, míg a megfelelő finanszírozás hiánya lehetetlenné teszi azt. A jelenlegi helyzet ezen túlmenően sérti a kisebbségi jogokat is, nem biztosítja a kisebbségi közösségek identitásának, kultúrájának megőrzését.

A megállapított alkotmányos visszasság orvoslása érdekében az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (Obtv.) 21. § (1) bekezdése alapján azzal a

kezdeményezéssel

fordulok Miniszter úrhoz, hogy az OKM dolgozza ki a kiegészítő kisebbségi oktatás működését biztosító hosszú távú megoldást.

Kérem Miniszter Urat, hogy kezdeményezésem tárgyában kialakított érdemi állásfoglalásáról az Obtv. 21. § (2) bekezdése szerint szíveskedjék tájékoztatást adni.

Együttműködését és gyors válaszát előre is köszönöm.

Budapest, 2008. május „   „

Tisztelettel:

Dr. Kállai Ernő